

ВАКЦИНАЦІЯ

Дайджест

Випуск №16 (2/01.2025)

в Україні та світі

COVID-19, грип, ГРВІ в Україні та світі.

Наразі перевищення епідпорогу низького рівня зберігається лише в Тернопільській області. Однак у 16 регіонах країни встановлена циркуляція вірусів грипу А та В. За тиждень, з 13 по 19 січня, в країні зареєстровано два летальні випадки внаслідок ускладнень грипу: у Хмельницькій та Івано-Франківській областях. Також медики повідомили про п'ять летальних випадків внаслідок COVID-19. За даними медиків профілактичних щеплень проти грипу та COVID-19 у померлих не було.

З 13 по 19 січня на ГРВІ, грип та COVID-19 перехворіло **106 639** людей, із них **54 887** — діти віком до **17 років**. У **372** осіб лікарі діагностували COVID-19, серед них — **31 дитина**. До медзакладів країни з ускладненнями ГРВІ, грипу та COVID-19 потрапило **3 284 пацієнти**, з них **1 873** — діти.

Загалом, з початку епідсезону, з 30 вересня 2024 року по 19 січня 2025 року, на ГРВІ, грип та COVID-19 перехворіло **1 819 714** людей. Це на 20,5% менше, ніж за аналогічний період минулого епідсезону. У 16 051 пацієнта було діагностовано COVID-19. Зареєстровано два летальних випадки внаслідок ускладнень грипу та 71 — серед людей з позитивним результатом на COVID-19.

Більше [тут](#).

Потрібно боятись (і відповідно – усіяко докладати зусиль щодо попередження) госпіталізацій, уникати прогресування хронічної хвороби, яку Ви вже маєте – повторних інсультів, інфарктів, загострення серцевої недостатності, адже саме це є прямим фактором ризику смерті. Вакцинація є нескладним і доступним методом профілактики загострень серцевих захворювань, тому шукайте свого доказового сімейного лікаря, який потурбується про Ваше здоров'я.

Ірина Волошина, докторка медичних наук, професорка Тренінгового центру Сімейної медицини Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця

Офіційна інформація.

Уряд схвалив **Стратегію розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року**.

Кабінет Міністрів України схвалив Стратегію розвитку системи охорони здоров'я на період до 2030 року та затвердив операційний план заходів з її реалізації у 2025–2027 роках.

«Якісна, доступна, безоплатна медична допомога для кожного та готовність медичної системи до реагування на виклики та загрози – такою є глобальна мета Стратегії 2030. Працюючи над нею, ми намагалися створити не формальний документ, а чітко визначити, якою ми хочемо бачити систему охорони здоров'я у найближчі роки та програму дій, де пріоритети мирного життя поєднані з викликами війни. Адже здоров'я нації – це не лише показник благополуччя країни, але й її потенціал для розвитку», - зазначив міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко.

Більше [тут](#).

Міністерство охорони здоров'я України надало роз'яснення стосовно основних змін в управлінні вакцинами за [наказом МОЗ №595](#).

Йдеться про зміни підходів до отримання та розвезення, зберігання та перерозподілу вакцин з дотриманням умов «холодового ланцюга» в регіонах, які на рівні областей забезпечують центри контролю та профілактики хвороб (ЦКПХ) та медзаклади, які надають послуги з імунопрофілактики (Наказ МОЗ України від 02.10.2024 № 1682 «Про внесення змін до [Порядку забезпечення належних умов зберігання, транспортування, приймання та обліку вакцин, анатоксинів та алергену туберкульозного в Україні](#)». Детальніше [тут](#).

Вакцини в Україні.

Україна отримала 249 ампул дифтерійного антитоксину* в рамках співпраці Міністерства охорони здоров'я України та Бюро ВООЗ в Україні.

Препарат доставлено до всіх регіонів.

Розподіл дифтерійного антитоксину, враховуючи потребу регіонів, проводили фахівці Центру громадського здоров'я України. Більше [тут](#).

* дифтерійний антитоксин не є вакциною, належить до лікарських засобів класу J06. Імунні сироватки та імуноглобуліни.

Зміцнення та підтримка.

В Україні стартувало дослідження обізнаності населення про вірус папіломи людини та вакцинацію.

Центр громадського здоров'я України разом із Центрами контролю та профілактики захворювань США (CDC) 20 січня розпочав дослідження «Загальна обізнаність та прийнятність вакцин і вакцинації проти вірусу папіломи людини (ВПЛ): мобільне телефонне опитування в Україні, 2025 рік».

Серед українців віком 18–44 роки проведуть опитування, щоб оцінити рівень знань про вірус папіломи людини (ВПЛ), загальне ставлення до вакцинації (зокрема від ВПЛ), а також ключові бар'єри, які необхідно подолати для прийняття людиною рішення на користь вакцинації.

Детально [тут](#).

В Західноукраїнському спеціалізованому центрі дитячої медицини продовжується дія програми безкоштовної вакцинації проти вірусу папіломи людини (ВПЛ).

Отримати щеплення можуть дівчатка - мешканки Львова та Львівської області віком від 9 до 18 років. Комплексну програму, яка у Центрі діє з 2015 року, спільно фінансують Львівська обласна державна адміністрація та Львівська обласна рада. Цьогоріч на вакцинацію від ВПЛ лікарня отримає 1 млн 670 тис. грн. Олена Козлова, директорка ЗУСЦ, розповіла, що у 2024 році проведено 1290 вакцинацій для 520 дівчаток. Цьогоріч виділена сума дасть змогу провакцинувати ще більше підлітків та молоді.

Більше [тут](#).

«Гарячі» запитання.

- Моя дитина проконтактувала з хворим на кашлюк. Які мої дії? Чи потрібна екстрена вакцинація?

- На сьогодні відсутні дані щодо ефективності екстреної (постконтактною) вакцинації проти кашлюку.

Контактним особам, що мають підвищений ризик важкого перебігу кашлюку - нещепленим дітям, а також дітям із хронічними захворюваннями бронхолегеневої системи чи серця незалежно від вакцинального анамнезу - рекомендована хіміопротекція за призначенням лікаря. Також варто зауважити, вакцинація не протипоказана контактним і, навіть, рекомендована з огляду, що інфікування могло не відбутися, а вакцинація в такому разі може забезпечити захист у майбутньому.

- Чи потрібно заново проходити курс всіх щеплень після хіміотерапії?

- Ні, заново курс щеплень проходити в цьому випадку не потрібно. Потрібно продовжити вакцинацію за Календарем чи з урахуванням порушення календаря щеплень. Варто також врахувати необхідність введення додаткових щеплень, не передбачених Календарем щеплень, вакцинація за віком. Особливості вакцинації при імуносупресивній чи хіміотерапії визначаються Наказом МОЗ України № 2070 від 11.10.2019 «Про внесення змін до Календаря профілактичних щеплень в Україні та Переліку медичних протипоказань до проведення профілактичних щеплень» (пункт 5.10).

- Кому рекомендована пре/до- експозиційна/контактна планова вакцинація проти сказу?

- Преекспозиційна планова вакцинація рекомендується всім, хто має підвищений ризик контакту чи інфікування вірусом сказу через рід занять або регіон проживання, зокрема: працівникам лабораторій (в тому числі й ветеринарних), які працюють із типовим вірусом сказу; спеціалістам ветеринарної медицини; мисливцям; лісникам, таксидермістам; особам, що виконують роботи з відлову й утримання бродячих тварин; листоношам; військовослужбовцям; мандрівникам до регіонів з високим поширенням сказу та обмеженнями в отриманні медичної допомоги. У відповідності до оновлених рекомендацій [BOO3](#) та [CDC](#) преекспозиційна вакцинація передбачає введення 2-х доз вакцини: на день 0 та день 7.

- Моя дитина отримала щеплення проти інфекції, що зумовлена менінгококом серогрупи В. Випадково замість парацетамолу я після вакцинації дала дитині ібупрофен для полегшення стану. Чи це небезпечно?

- Це безпечно. Це не становить небезпеки для здоров'я дитини. Рекомендація використовувати саме парацетамол після щеплення проти інфекції, що зумовлена менінгококом серогрупи В надається з тих міркувань, що доведено ефективність саме цього препарату в плані полегшення симптомів поствакцинальної реакції. Заборони на використання ібупрофену після щеплення проти інфекції, що зумовлена менінгококом серогрупи В нема.

Новини науки.

Недоїдання може сприяти спалахам кору.

Згідно з результатами дослідження, проведеного в Південній Африці, недоїдання може бути одним з факторів, що сприяють спалахам кору. Дослідивши дані 600 повністю вакцинованих дітей, науковці встановили, що в тих із них, які мали затримку росту через недоїдання у віці 3 років, рівень захисних антитіл проти кору в 5 років був на 24% нижчим, ніж у їхніх однолітків.

Біля 22% дітей в світі віком до 5 років - а це близько 148 млн - недоїдали станом на 2022 рік, зазначає один з авторів дослідження. **Більше** [ТУТ](#).

Більш сучасна вакцина проти гепатиту В більш ефективна для людей, що живуть з ВІЛ.

Згідно з результатами дослідження, оприлюдненого 1 грудня 2024 у JAMA, щеплення проти гепатиту В вакциною з ад'ювантом на базі цитидин-фосфат-гуанозину (так званою вакциною НерВ-СрG) призводило до сероконверсії у 99,4% вакцинованих осіб. Разом з тим, після щеплення вакциною проти гепатиту В зі звичайним ад'ювантом на базі гідроксиду алюмінію (НерВ-alum) сероконверсія відмічалася лише у 80,6% вакцинованих.

«Такі результати відкривають нові можливості для великої кількості людей, що живуть з ВІЛ, які не могли отримати захист після щеплення іншими вакцинами проти гепатиту В», - коментує одна з авторок дослідження **д-р Крістен Маркс**. В дослідженні взяла участь **561 особа з ВІЛ**. Всі вони раніше вакцинувалися проти гепатиту В, але захисні антитіла в них не сформувалися. В ході дослідження учасники отримували або більш сучасну вакцину НерВ-СрG, або ж традиційну НерВ-alum.

Управління продовольства та медикаментів США (USFDA) схвалило вакцину НерВ-СрG для використання в дорослих в 2017 році. Лікарі зможуть рекомендувати саме цю вакцину дорослим особам з ВІЛ, які не мають захисних антитіл проти гепатиту В, або ж мають недостатній їх рівень.

Детально [ТУТ](#).

Світова практика.

Батьків у Польщі штрафуватимуть за відмову вакцинувати дітей.

У лютому Головна санітарна інспекція (GUS) почне перевіряти приблизно 10 тисяч пунктів вакцинації по всій Польщі, щоб зробити перепис дітей та підлітків, які повинні бути вакциновані. Контроль за картками обов'язкової вакцинації охопить приблизно 7,5 мільйонів дітей та підлітків до 19 років. На основі цих даних будуть створюватися електронні карти щеплень. Законодавча робота з цього приводу триває.

Батьків, які не вакцинують своїх дітей, можуть покарати штрафом у розмірі 500 злотих (приблизно 5200 грн). Однак, якщо законний представник і далі відмовлятиметься вакцинувати дитину, штраф зростає до кількох тисяч злотих. Проте фінансове покарання не може перевищувати 50 тисяч злотих на одного з батьків.

Детально [ТУТ](#).

Знання.

Оголошено конкурс для участі в Зимовій Школі Вакцинації-2025.

Професійна спільнота ГО «Академія сімейної медицини України» та Українська Академія Педіатричних Спеціальностей оголошують конкурс для фахівців первинної ланки медичної допомоги (лікарі загальної практики – сімейної медицини, терапевти, педіатри, лікарі-інтерни, медичні сестри і фельдшери), що здійснюють свою професійну діяльність в закладах охорони здоров'я різних форм власності, для участі в Зимовій Школі Вакцинації, яка відбудеться з 02 березня по 07 березня 2025 року. Місце проведення – Закарпатська область.

Оскільки кількість місць є обмеженим, оргкомітет обере 35 найбільш вмотивованих учасників, які отримають запрошення для участі в заході. Заявки приймаються до 18:00, 05 лютого 2025 включно.

Більше про умови участі [за посиланням](#).

Відкрито реєстрацію на онлайн-конференції з імунопрофілактики в регіонах.

На онлайн-платформі Національного порталу з імунізації заплановано проведення науково-практичних конференцій з імунопрофілактики за участі МОЗ, ЦЗ, НТГЕІ та регіональних експертів. Для реєстрації на захід у вашому регіоні перейдіть за [відповідним посиланням](#).

Компетентно.

На найпоширеніші питання стосовно запропонованих до Національного календаря щеплень змін [відповідає](#) **Федір Лапій** – голова Національної технічної групи експертів з питань імунопрофілактики (НТГЕІ), лікар-дитячий інфекціоніст, кандидат медичних наук, член Європейської технічної дорадчої групи експертів з імунізації (ETAGE).

Польща

Чат-бот з вакцинації.

UaVaxBot
@UaVaxBot

Актуальна інформація про інфекції та щеплення тепер у зручному Телеграм-боті! Чат-бот з вакцинації розробила громадська спілка **«Коаліція за вакцинацію»** в рамках проєкту USAID **«Розбудова стійкої системи громадського здоров'я»**, аби вакцинуватися українцям стало ще легше та зручніше.

Аби скористатися сервісом, просто відскануйте qr-код, введіть у Телеграм-пошук ім'я @UaVaxBot чи перейдіть за посиланням <https://t.me/UaVaxBot>

З чат-боту ви дізнаєтесь про таке:

- інфекційні ризики для українців та захист від інфекцій;
- відповіді на поширені запитання про вакцини та щеплення;
- офіційні ресурси з інформацією про інфекції та вакцинацію.

Уже зараз UaVaxBot може розрахувати графік щеплень за датою вашого народження! А в майбутньому із його допомогою можна буде записатись на вакцинацію або зв'язатись зі своїм лікарем.

Більше інформації [ТУТ](#).

Nota bene.

- Сторінка проєктів, які втілює Міністерство охорони здоров'я України за підтримки Світового банку: www.facebook.com/healthcareservice4people
- Національний Портал з Імунізації: vaccine.org.ua/
- Безоплатний доступ до платформи UpToDate. Доступ до реєстрації та користування можна отримати через сайт Центр громадського здоров'я України phc.org.ua/uptodate.
- Центр громадського здоров'я. Імунізація. www.phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/immunizaciya
- Усі випуски дайджесту «Вакцинація в Україні та світі» vaccine.org.ua/pro-vakczynacziyu/about-vaccination-library/#

0 800 60-20-19

Національний контакт-центр
Міністерства охорони здоров'я України

Дайджест підготовлений у рамках спільного проєкту МОЗ України та Світового банку «Екстрене реагування на COVID-19 та вакцинація в Україні»

МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

Екстрене
реагування
на COVID-19
та вакцинація
в Україні